

colligi curaret per Notarios fideles, septem Regionibus singillatim attributos; martyrio fuisse coronatum. Utraque scripta Clementis, & Notariorum etiam in Catalogo memorantur. Auctor Vitæ videtur in additione innuere, Clementis martyrium consequutum ex occasione Religionis nostræ per hujusmodi scripta propugnandæ, ac propagandæ. Constat enim sub Domitiano ex Svetonio in ejus vita cap. 12. Judaicum Fiscum acerbissimè actum, ad quem deferebantur, qui velut professi Judaicam intra Urbem viverent vitam (quo censu Judaicæ vitæ Christianos passim confundi consueverunt per illam ætatem nemo dubitat;) unde etiam Clementi nostræ Religionis professio in scriptis edita negotium facessere per delatores facilius potuit. Quin etiam sub incipientioribus Principibus Antonino Pio, & M. Aurelio, cum postea compertum sit scripta in defensionem Christiani dogmatis capitale iudicium intulisse Justino, Quadrato, Thenagoræ, Apollonio, pœnam supremam decernente Senatu, vel Magistratibus, adnitentibus plerumque Sacerdotibus Ethnicorum, ut in nos Christianos, tanquam impios violatores superstitionis suæ, etiam Augusti mitiores, utpote ceremoniarum suarum vindices, & maxime Gentilium sacrorum arbitri easdem pœnas decernerent, & ignorarent; mirum non est, sub Trajano primum, vel præcipuum post Apostolos, & Evangelistas Auctorem tot voluminum Christiana sacra tuentium occasionem martyrii subeundi ex iis operibus percepisse: quod videtur indicare in hac prima additione ad Catalogum secundum Liber Pontificalis.

Altera additio respicit ordinem successione, qua B. Petro subrogatus est Clemens omnimoda cum potestate totius Ecclesiæ Christianæ gubernandæ. Hæc autem Periocha non admodum differt ab annotatione, & quasi interpretatione textus Catalogi. Siquidem in priori Catalogo Clemens præponitur Cleto; cum in secundo Catalogo, & in Libro Pontificali Clemens postponatur. Causam diversitatis Scriptoris adjecit. Quantæ autem auctoritatis habenda sit hæc additio, colligi potest ex verbis S. Leonis Papæ Secundi, à Vendelino relatis apud Labbeum. Conciliorum Generalium tomo 1. pag. 190. Postquam enim retulerat ex Anonymo Scriptori Græco, Beatum Petrum Româ abscedentem ordinasse Linum, veluti coadjutorem in iis exercendis, quæ sunt muneris Episcopalis, reversum in Urbem duodecimo Neronis anno invenisse Linum martyrio è vita sublatum: quare in ejusdem locum subrogasse Clementem, qui paulò post Petro in Crucem acto successit; addit testimonium Leonis Secundi, idem indicantis de Cleto. Verba Vendelini hæc sunt:

„ Ecce, ut vivente adhuc Petro Linus federit
 „ Episcopus: quem propterea Chorepiscopum
 „ Marianus, alique scripserunt: inter quos
 „ Leo II. successor Agathonis: Petrus, inquit,
 „ adutores sibi adscripsit Linum, & Cletum,
 „ non tamen Pontificiam potestatem eis tradidit,
 „ sed Clementi. Tam certum temper fuit, unâ
 „ cum Petro Linum præfuisse fidelibus Roma-
 „ nis, & ab eodem Petro traditum Pontifica-
 „ tum Clementi. Sic ergo liquidior incipit
 „ fluere hæc Chronologia in hunc modum.

Hic non assumo dirimendam quæstionem de Lini, & Cleti Pontificatu maximo, quæ referenda potius est Tomo secundo, ut inferi possit inter Notas ad Librum Pontificalem. Id

A unum ostendere cupio, quod proponebam, nempe contextum *Libri Pontificalis* à S. Petro usque ad Felicem IV. desumi plerumque ex Catalogo Summorum Pontificum per eam ætatem condito: & additiones, quæ ab Auctore *Libri Pontificalis* adjectæ sunt, desumptas fuisse ex documentis auctoritatis non dissimilis ab enunciatis in primo, & secundo Catalogo.

13 Verùm ordo ratiocinii postulat, ut ipsa de auctoritate rerum in utroque Catalogo enunciatarum paulò diligentius inquiramus. Cùm enim hujusce *Libri* textura præcipua fuerit ex Catalogis desumpta; ignoraremus profectò, quantum tribui possit Vitarum Collecctoribus, nisi ante exploratam haberemus fidem utriusque Catalogi, totiusque Operis fundamentum. Age igitur primum de exemplarium fide, ac vetustate videamus, unde Catalogi descripti sunt; mox de documentis genuinis, unde Scriptorum Catalogorum potuerint illa desumere, quæ ad nos transmiserunt.

14 Catalogum priorem sub Liberio conditum circa annum 354. edidit primus Pater Ægidius Bucherius (1) in præclaro suo Commentario ad Canonem Paschalem Victorii Aquitani, unâ cum quatuor alius Opusculis ad eandem ætatem referendis; uti constat ex enumeratione Consulum Romanorum, expressa in primo Opusculo de Præfectis Urbi, & in secundo, complexo Fragmentum veterum Factorum, cum Feriis, Epactis, & Cyclo Latinorum per annos 84. difuso: de quo etiam librum celebrem ætate nostra conscripsit Henricus Cardinalis Norisius.

C Quinque hæc Opuscula, inter quæ principem locum obtinet Catalogus de quo agimus, continebantur in antiquis membranis, à Joanne Brennero Regio Secretario, & Actuario in Senatu Luxemburgensi dono datis Ansovillio, Regi Catholico à privatis Bruxellæ Consiliis: & ex iis Cuspinianus transcripserat nomina complurium Consulum, ut persæpe testatur in suo Libro Factorum: ita etiam observante Bucherio. *Iis* (membranis) *pluscula ignoti quidem, sed antiquissimi, & qui sub Constantino Constantini Magni filio vixisse videtur, Scriptoris continebantur opuscula: quæ Cuspinianus in manus habuisse se pluribus Factorum suorum locis significat.*

D His addit Cardinalis Norisius (2) eruditorum nomine commune votum, ut easdem potius membranas, quam illarum fragmenta Cuspinianus vulgasset. *Laterculos, inquit, Consulares ex laudato Anonymi codice excerptos suo volumini passim inseruit, quos sanè viri eruditi integros ab eodem editos maluissent.* Exemplum duplex hodie superest indicati Catalogi, descriptum à vetustiore aliquo Autographo, cujus apographum membranæ ipsæ censendæ sunt, Cuspiniano olim tractatæ, hodie deperditæ. Unum exemplum servat Bibliotheca Cæsarea Vindobonensis inter MS. historicos consignatum, num. 56. teste Lambecio lib. 4. Commentariorum, & Schelestratio dissert. 3. cap. 2. num. 1. Antiquitatis Ecclesiæ. Alterum visitur in Bibliotheca Antuerpiensi RR. PP. Societ. Jesu: quo usus est in sua editione Bucherius, conquestus membranas Brenneri ætate sua non esse superstites.

E Schelestratius (3) curavit lectionem exempli Cæsarei Vindobonensis conferri cum Bucheriana, sive Antuerpiensi per R. P. Janningum; tum, ut lacunas hujus impleteret ex Vindobonensi; tum etiam, ut variantes utriusque exempli

(1) Bucherius c. cit. pag. 244.

(2) Norisius dissert. ad Fest. Consular. par. 1.

(3) Schelestratius Antiq. Eccl. dissert. 3. cap. 2. n. 1.